

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei. de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 *		
Pe un pătrar de an 60 *		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

NOTE OFICIALE.

Nr. 112 Pres. 1933.

Se atrage atențiunea On. Oficii parohiale ca toate actele legate de anumit termen să le înainteze la timp ca astfel rezoluțiunile ce se dau în cauză să ajungă în termen legal.

În special cererile și actele cari sunt a se înainta I. P. S. Sale Metropolitului nostru având în vedere că acestea trebuesc a se înainta prin Consiliul eparhial, să ni se înainteze de timpuriu.

Caransebeș la 23 Septembrie 1933.

Președintele consiliului eparhial

Andrieu Ghidiu

consilier eparhial, protopresbiter.

*
**

Nr. 4915 E ex 1933.

Către Prea On. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Edificiul bisericii noastre din Iabuca, comună situată în tractul protopresbiteral al Vârșetului, s'a zidit în anul 1845.

Zidirea aceasta, deși veche, rezistă încă mult timp, dacă i-se va face, cât de curând, repararea necesară.

Cum însă starea materială a credincioșilor noștri de acolo nu este atât de puternică, ca ei să poată suporta în întregime cheltuelile cu repararea zidirii bisericii, și cum autoritățile administrative au dat termen preclusiv pentru efectuarea lucrărilor de reparare, este necesitate imperioasă, ca să-i venim cu toții în ajutor.

Drept aceea ne vedem îndemnați a dispune, ca la sărbătoarea Cuvioasei Paraschiva, adică în 14 Octombrie a. c. să se poarte un tas în bisericile din Eparhia noastră.

Preoții vor interveni la intelectualii bine-situați materialicește, să contribuie cu toții la această colectă, având rezultatul ei a se înainta Of. protopresbiterale până în 21 Octombrie a. c., iar acelea vor trimite banii Cassei diecezane până la 25 Octombrie a. c.

Caransebeș, din șed. cons. eparhial, ținută în 22 Septembrie 1933.

Președintele consiliului eparhial

Andrieu Ghidiu

consilier eparhial, protopresbiter.

Sectele...

Sâmbăta jidovească sau Dumineca?

Altă rătăcire în care a căzut secta adventistă este serbarea Sâmbetei ca zi de odihnă în locul Duminecei.

Ei afirmă că Mântuitorul nu a venit să desființeze legea mozaică ci a venit să o plinească și înșiși creștinii primelor veacuri țineau Sâmbăta ca zi de sărbătoare, și numai Constantin cel Mare în veacul al 4-lea a înlocuit-o cu Dumineca care este a opta zi.

În zelul lor rău înțeles, rău conceput și mărginit, pentru că în majoritatea cazurilor sunt oameni sau gâlcevitori conduși de fanatism prostesc, acești fii rătăciți ai noștri, nu citesc din Sf. Scriptură decât pasagiile cari servesc rătăcirii lor, însemnate de altfel după indicațiile predicatorilor ce îi exploatează neomenește, cu creion roșu.

Și când găsesc oameni cari în viața lor nu au pus niciodată mâna pe Biblie, le zăpăcesc capul cu acele pasagii singuratiche.

Adevăratele dovezi cari ar trebui să le ție în seamă le trec cu vederea, „pierzând astfel pe Christos voind să ajungă buni la Dumnezeu urmând

poruncile legii, dar din darul cel nou au căzut". (Gal. 4. 5).

Sf. Apostol Pavel (Ep. Romani, 14; Gal. 4) spune că „nu au nici o însemnătate sabbatele și sărbătorile jidovilor, îndemnând pe creștini să nu le țină fiindcă ei trăiesc sub harul Evangheliei ci nu sub jugul Legii lui Moisi care a fost umbra lucrurilor viitoare și că împărăția lui Dumnezeu este dreptate, pace și bucurie în Sf. Duh, și nu mâncare cu beutură sau sărbători și petreceri.

Și în altă parte mărturisește că „în Christos este sfârșitul Legii". Rom. 10, 4.)

Apostolul *Barnaba* în epistola care a lăsat-o către Iudeii creștinați și în care vorbește și despre Sâmbătă spune că Sabatul creștinilor este ziua în care a înviat Domnul și care trebuie socotită ca zi de odihnă.

Sf. *Justin* martirul în scrisorile cari le scrie către împărăția Romei (prin anii 135—150) mărturisește deslușit cum creștinii de atunci, se adunau în ziua soarelui (Duminică) și se rugau săvârșind Sf. Euharistie astfel cum facem și noi astăzi.

Iată ce scrie acest sfânt într-o apologie a sa: *„In ziua numită a Soarelui, când a înviat Domnul din morți și cei din cetăți și cei ce locuiesc la țară fac adunări în cari se citesc bucăți din scrierile Apostolilor și ale Proorocilor; după aceea presbiterul, (episcop sau preot) sfătuiește poporul să facă sapte bune. Pe urmă ne sculăm toți aducând laude lui Dumnezeu iar presbiterului aducem pâine, vin și apă și el se roagă din toate ale sale puteri dând măriri lui Dumnezeu Tatăl tuturor. Totodată se roagă cu stăruință ca prin el să se sfințească aceste daruri. Și nu ca o pâine comună sau ca o beutură de rând le primim pe aceste daruri ci ca pe însuși trupul și sângele lui Iisus care trup a pățimii pentru mântuirea noastră“.*

Prin urmare este destul de deslușit că primii noștri creștini sărbătoreau ziua de Duminică încă cu 2 secole înainte de împăratul Constantin cel Mare și încă se mai vede că Sf. Euharistie este o taină sfântă.

Pâinea și vinul nu au fost socotite niciodată numai ca o simplă amintire a Cinei cea de Taină — cum susțin adventiștii și sectele protestante în general —, ele sunt însuși trupul și sângele Mântuitorului. Împăratul Constantin cel mare nu a făcut altceva decât a legiferat ziua Duminecii de sărbătoare, fiind ea ținută de toți creștinii.

Sinoadele (cel dela *Laodiceia* 363), stabilesc și ele serbarea Duminecii prin canonul următor: „Nu se cuvine creștinilor a se jidovi serbând Sâmbăta, ci ei trebuie să lucreze întru această zi, iar

Dumineca s'o serbeze ca creștini adevărați. De ar face cineva din creștini altfel să fie afurisit“.

Un sfânt Părinte numai din veacul al II-lea, *Varnava* spune: *Sâmbetele de acum nu-mi sunt plăcute. La treapta de Sabat vreau să ridic începutul zilei Ia care este începutul altei lumi. Deaceia și sărbătorim ziua I, ca ziua bucuriei în care Christos a înviat din morți, s'a arătat și apoi s'a suit la cer“.*

În colecția numită *Pidalion* (fila 293) se confirmă lucrul acesta astfel: „Sâmbăta era sărbătoarea de odihnă a darului celui nou al Evangheliei. Deci creștinii fiind fii ai harului să serbeze Dumineca pentru învierea Domnului, iar Sâmbăta fiind a legii vechi să n'o serbeze și să nu se judaiească. Altfel să fie anatema și veacul de acum și cel viitor“.

Mântuitorul însuși a călcat Sâmbăta jidovilor. El nu a întărit-o ci a desfințat-o; că ziceau mai marii Jidovilor:

„Uite că ucenicii Tăi fac ceace nu este îngăduit să facă în ziua Sabatului“. (Mat. 12, 2; Luca 6, 2; Ioan 5, 10, 9—14), la care Iisus le răspundea că Sabatul este făcut pentru om iar nu omul pentru Sabat și că Fiul omului este „domn și peste Sâmbăta“.

În Apocalipsă (1, 10) găsim numirea de *Kiriaki* ceace însemnează Dumineca așa cum se numește și până astăzi.

Prin urmare vechea Sâmbăta jidovească cu odihna ei și cu acea încătușare în litera legii, precum și cu formalismul ei trebuia să se termine. Jugul apăsător al legii jidovești trebuia scuturat odată după cum strigă Apostolul: „Stați întru slobozenia cu care Christos ne-a slobozit și nu vă cuprindeți iarăși cu jugul robiei“.

Împărăția de o mie de ani. În legătură cu serbarea Sâmbetei jidovești, adventiștii bazați pe unele locuri din Apocalipsă (20, 1—10) afirmă că la a doua venire Domnul Christos va înființa o împărăție ce va dura o mie de ani din care natural nu vor face parte decât cinstitorii Sâmbetei. Locurile pentru cei ce vor face parte din cetățenii împărăției hiliastice sunt limitate la numărul de 144.000 drepti.

Pentru noi Români locurile sunt foarte restrânse, de aceia, — spun ei — „grăbiți-vă spre a prinde cât mai de grabă locul“.

Afirmații naive și lipsite de orice seriozitate. Nu ne mărturisește însăși Sf. Scriptură că Mântuitorul este dreptul judecător? Nu stă la Ev. Matei, „că Fiul omului va să vină întru mărirea Părintelui său cu îngerii săi și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele sale“. (16, 27)? Și „cei ce au făcut cele bune vor ieși întru învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele întru învierea judecării“.

Așa stă adevărul. Sfințenia și titlul de popor ales „preoție sfântă” ce și-l însușesc numai advențiștii este adevărat orgoliu.

Intr'o carte a lor „Călăuzele lui Dumnezeu către orașul sfânt” stă scris între altele: „Când vom intra în celatea lui Dumnezeu, gura noastră O! fraților va fi plină de răs”.

Câtă îngâmfare! unde le este duhul umilit și inima smerită? Cu adevărat sfințele cuvinte ale Scripturii li-se potrivesc: „Făcându-se pe sine înțelepți au înnebunit” (Rom. 1, 22).

Noi îi chemăm la realitate și unora ca aceștia cari nu știu decât „să rădă” când vor intra în cetatea lui Dumnezeu, le aducem aminte de cuvintele — nu ale noastre, — ci ale sf. Ap. Iacob care ne învață pe toți deopotrivă: „Pătimiti și lacrimați și plângeți căci răsul vostru spre plâns se va întoarce”. (4 9).

Dumitru V. Anuțoiu
preot.

(Urmează).

Colaborarea între stat și biserică.

Biserica noastră ortodoxă a avut și are menirea de a fi *generatoare de viață națională*, îndrumând sufletul poporului românesc pe calea moravurilor religioase-morale.

Ce au făcut și ce făptuiesc, în chestiuni bisericești, partidele politice din România nouă și reprezentanții lor pentru a realiza mijloacele bisericii ortodoxe în lucrarea sa de generatoare a vieții naționale?

Programele lor, mai mult sau mai puțin bogate în precizări, când ating probleme religioase, ne asigură că văd în biserica ortodoxă temelia tare a statului român, și că își vor face titlu de glorie dând deosebită atențiune acestei biserici și clerului ș. a. m. d. Cu deosebire în starea de *opozitie* nu lipsesc niciodată angajamentele și făgăduelile frumoase aduse bisericii noastre pentru a fi așezată în situația de a-și împlini marea misiune în mijlocul poporului român...

Anii se strecoară unul după altul, autoritățile bisericii ortodoxe fac dese intervenții, ierarhii ei își ridică glasul în și afară de parlament. Sfârșitul însă, este neschimbat acelaș: tratamentul *nedrept* pentru biserica ortodoxă, și *favoritism* pronunțat acordat cultelor minoritare, — ceace se dovedește, cu vârf și îndesat, la alcătuirea, din partea guvernelor, a tuturor bugetelor din ultimii ani.

Declarații, nouă, despre cultele țării noastre, sau făcut la o recentă întrunire din orașul Râmnicul Vâlcea, unde dl I. G. Duca, preșe-

dintele partidului național-liberal, ramura mai veche, a caracterizat politica bisericească și culturală, zicând următoarele:

„In ceea ce privește biserica, noi înțelegem să acordăm aceeaș vie solitudină, potrivit constituției, tuturor confesiunilor. România Mare are, în cuprinsul ei, numeroase creații: partidul național-liberal va veghea să le respecte pe toate deopotrivă; dar, firește, nu concepe să nesocotească faptul că biserica ortodoxă *este biserica mării majorități* a locuitorilor acestei țări; de asemenea partidul nu poate să admită ca sub cuvânt de a nu apăsa alte confesiuni, *să se ajungă la persecuția bisericii strămoșești*”.

„Politica noastră este: Egala îndreptățire pentru toate cultele cu respectarea proporțiilor firești și cu înlăturarea tuturor persecuțiilor interesate... Vă asigur, — închee dl I. G. Duca, expunerile sale remarcabile, — că nimic nu va îndepărta partidul dela această concepție a raporturilor lui față de biserică”.

Dacă în *acest* fel se înțelege colaborarea între stat și biserică, înlăturându-se nedreptățile săvârșite și dând bisericii ortodoxe întreg sprinjinul ce i se cuvine, preoțimea ei, care trebuie lăsată să stea totdeauna *în afară de partidele politice*, — va avea putința să-și îplinească toate îndatoririle sale în folosul neamului și al patriei.

Acte de bună dreptate cere această preoțime, care — durere este și azi jertfită, întocmai ca în vremea stăpânirilor apuse, când consolidarea morală a ortodocșilor era socotită drept primejdie a statului...

E. H.

Impozitul echivalent.

Preoțimea, bisericile și școlile sunt impuse a plăti echivalent în mod arbitrar, fără considerare la legi și decise; ba ce este mai mult și la pedepse destul de însemnate.

Preoțimea trebuie să apeleze aceste impuneri din cari parecă transpiră o neînțeleasă ură contra tagmei preoțești.

Și anume: în apel să se facă amintire de art. 53 lit. C. din Legea votată în 14 Decembrie 1932, care sună astfel: „In materie de bunuri imobiliare transmise cu titlu gratuit, impozitele se vor stabili după valoarea lor *venală* din momentul transmisiunii, valoare care, în lipsa de alte elemente de apreciere în nici-un caz nu poate fi inferioară, pentru imobilele rurale depășind un hectar cifrei rezultate din multiplicarea venitului impozabil din rolori cu 10, iar pentru

imobilele urbane cifrei rezultată din multiplicarea venitului impozabil din roluri cu 15“.

Preoțimea a fost impusă nu după valoarea *venală*, ci valoarea faptică de vânzare a pământului, luându-se ca bază 10.000 jugherul. Pe când legea prevede că dacă nu sunt date din din cari să se constate venitul, atunci să se ia ca bază venitul din roluri înmulțit cu 10. D. E. Venitul sesiunii mele după roluri este de 14.410 Lei înmulțit cu 10 face 144.100×0.04 dă impozitul de 576 Lei și nu de 1280 Lei după cum am fost impus luându-se valoarea pământului de 320.000 Lei. La apel să se anexeze un certificat dela percepție sau primărie, în care să se arăte cât e venitul sesiunii după roluri; acest certificat e scutit de timbru conf. art. 53 lit. b.

Afară de aceea să se facă provocare în apel și la următoarea *decisie*: (Decisia Comisiunii Centrale a Timbrului din 30 Aprilie 1929:) „Ca lămurire complimentară a decisiunii lor din 31 Ianuarie 1928 și 9 Ianuarie 1929, prin imobilele parohiale date în folosința preoților, parohiilor respective, ca un accesoriu al profesiei lor, scutite de impozitul de echivalent, se înțeleg numai acele clădiri ce servesc efectiv de locuință preotului și acele *terenuri cultivabile* cari îi sunt date preotului spre folosință personală în *complectarea salariului* cari terenuri nu pot avea decât o întindere redusă“.

În urmarea acestei decisiuni sesiunile formând o parte din salariu, sunt scutite de echivalent.

Tocmai din cauza aceasta primim și salarii ridicole.

Sesiunea și în era ungiurească a fost o parte întregitoare a congruei.

Aceste date am ținut de datorință să le comunic fraților preoți spre a le folosi la apel. Sinersig la 15 Sept. 1933.

Vichentie Pirtea
preot.

Cum s'a sălășluit în mine cultul dragostei neprihănite, pentru frații subjugăți.

Din cărțile ce îmi căzuse în mână, cunoșteam că dincolo de Carpați, Prut și Nistru, trăiau sub robia Ungurilor, Austriacilor și Rușilor, milioane de Români. Aflasem că stăpânitorii lor, caută — de veacuri — cu forța sau momeala, a-i asimila și a-i perde. Dar, oricât de elocvent ar fi scrisul, tot mai sugestiv este cuvântul, — mai cu seamă — când este tălmăcit de însuși acela care pătimește.

Eram de vre-o 16 ani, când veni la Craiova — fără a se îngrijora de asprimea gerului și de greutatea drumului — un preot ardelean (din Transilvania cum

ziceam noi) numit Ion Fulga, spre a strânge bani cu cari să poată restaura biserica al cărei slujitor era.

Îl zării pe strada Madona-Dudu, însoțit de preotul Elefterie M. Petrescu.

Figura și costumele său, deosebit de al preoților noștri, mă impresionară și mă făcură a mă apropia de dâșii. După ce-i fusei prezentat, pornirăm câte-și trei spre cancelaria preoților bisericii Madona-Dudu. Aci începu a ne destrăma firul tuturor umilirilor și durerilor ce-i mistuiau.

Deși îmi sângera inima de cele auzite, insistam din ce în ce mai mult, să-mi facă cunoscut toată evanghelia tragediei lor.

Am stat vre-o două ore cu dâșii și povestea deșirată în stropi de lacrimi și suspine, era tot mai mișcătoare, tot mai sguđuitoare.

Ne-am întâlnit vre-o cinci zile dearându-l și, mirat și mângăiat — oare-cum — de interesul ce eu — un copil — purtam unei cauze puțin pătrunsă pe acele vremuri, mă avea tot mai îndrag și mă introducea tot mai mult și mai clar, în toate amănuntele amărâtei dar vrednicei lor vieți.

După opt zile de bătătorire a tuturor stradelor și caselor Craiovei, se îmbolnăvi de o dublă pneumonie și cu toate sfaturile medicilor, acest mucenic al neamului, își sfârși zilele în Craiova.

Fu o consternare generală. Mii de cetățeni defilau pe dinaintea neînsuflețitului său trup așezat în biserica Madona-Dunu.

Mult timp, am fost bolnav și neconsolat de durerea pierderii sale.

A treia zi, s'a făcut înmormântarea în cimitirul bisericii sf. Nicolae Ungureni, biserică ridicată prin dărnicia ungurenilor, — poreclă dată Românilor din Ungaria.

Alături de cosciug, cu figura crispată frângându-și mâinile de grozăvia destinului, să svârcolea zdrobita lui soție, mamă a cinci copilași, sosită abia de câte-va ore din Ardealul sfintei pătimiri. Profesorii ardeleni: Faur, Simion Mihălescu, Selăjan, Strojă, avocatul Chețeanu, negustorul Coman Ureche, profesorul bănățean Bumbacilă și Preotul Elefterie erau în jurul dâșei. Au luat parte la înmormântare tot corpul profesoral, elevii și un public foarte numeros. Era într'adevăr o manifestație națională desfășurată cu toată pietatea cuvenită. Toți preoții Craiovei, au cetit și cântat prohodul aceluia ce le fu frate și vrednic de harul ce Dumnezeu și Arhiereul său îi dăruie.

Au trecut de atunci peste 50 de ani și icoana lui, povestirile și înmormântarea lui, cu rămas puternic fixate în mintea mea. Și acum pare că aud dangătele clopotelor, litanile preoților, suspinele văduvei, cuvântarea marelui cântăreț și predicator Preotului Elefterie M. Petrescu. Și acum pare că văd înfiorarea figurilor, jalea tuturor, isvoarele lacrimilor, pentru acela ce muri în slujba lui Christos și a neamului românesc.

Povestirilor lui, datorez sălășluirea în mine a cultului și a dragostei neprihănite pentru frații de sub stăpânirile streine, ele îmi deschise cărările spre meleagurile și vetrele lor, ele îmi ațâtau — din zi în zi — tot mai mult dorința de a trece granița și a vedea în toate aspectele vieții lor pe frații subjugăți.

De câte ori mă hotărăm însă, să pornesc la dâșii, se ivea câte-o dificultate, așa că a trebuit să treacă câți-va ani până să-i pot vedea.

Zile întregi studiam harta Banatului și Ardealului și căutam a cunoaște toate orașele, satele ba și isvoarele.

Mă interesam chiar și de distanța ce ar trebui parcursă dela o localitate la alta.

Chibzuesc să mă duc într'o stațiune climaterică sau balneară unde să nu fiu suspectat și de unde să pot lua informațiuni cât mai sigure despre cea-ce mă interesa. Și, după oarecari consultări cu prietenii, am ales băile Mehadiei (Herculane) ca fiind mai aproape de Craiova și unde mi s'a spus că deși vin mulți streini, poți lua contact și cu Românii din împrejurimi, fără a atrage atențiunea cerberilor siguranței statului maghiar.

Am ajuns seara în băi.

Prin pitorescul lor, prin clădirile și instalațiunile ce aveau, cu drept cuvânt meritau a fi socotite ca mondiale.

Era primul meu popas în frumosul și mândrul Banat.

A doua zi, am făcut cunoștință cu preotul ce servea la Biserica românească, cu câți-va intelectuali și cu mulți pauri (țărani) cari făceau băi.

Țineam însă, să mă duc prin satele lor, dar nu găseam nici un prilej.

Datorită audițiilor muzicale ce aveau loc în salonul de cură și faptului că luam și eu parte la ele, executând arii românești și din diferite opere, am atras atențiunea medicului român Alexandru Popovici, care după o săptămână dela venirea mea în băi, mi-a arătat multă afecțiune.

Intr'una din zile, profit de buna sa dispoziție și îi mărturisesc dorința de a vizita câteva sate românești spre a cunoaște vetrele, graiul, portul, jocurile, cântecele și obiceiurile lor.

La auzul celor spuse de mine, medicul zâmbește și cu oarecare ironie îmi zice: *Nu crezi că ești prea tândr pentru asemenea indeletniciri?* Dar eu nu mă dau biruit de apostrofa lui și în zilele următoare, repet rugămintea mea de a-mi recomanda pe cine-va cu care să pot străbate satele de prin împrejurimi.

Bunul medic, văzând perseverarea mea, îmi spune că într'una din Dumineci sau sărbători când va fi mai liber și când *nația* este adunată la joc, mă va însoți chiar dânsul, ceea ce a și făcut și pentru care și acum îi păstrez o neștearsă amintire, fiindcă grație acestui medic român, am putut vizita Pecenișca și Mehadia, iar cu un trimis al D-sale, Tufărul și Jupalnicul, sate curat românești, unde am putut cunoaște tot ce doream să cunosc.

M'a impresionat mult portul lor dac, gospodăriile lor foarte bine închegate, graiul lor și am simțit o deosebită revelație, auzind cântecele lor, văzând jocurile lor când molatice, când viforoase. M'a atins iarăși mult modul lor așa de ospitalier în primirea goștilor.

Ce buni! Ce sfătoși mi-au apărut acești frați de cari foarte puțini — din România, pe acele vremuri, — țineau seamă de suferințele și jertfele lor!

Până la plecarea mea, i-am vizitat singur însă de câteva ori și m'ași mai fi dus încă, dacă nu mi-ar fi atras atențiunea bătrânul preot Popovici, că notarul, l'ar fi întrebat *că ce tot cant prin sate și cine sunt?*

Am plecat foarte mulțumit sufletește de cele văzute și constatate, încât ridicând ochii spre cer, am zis: *Părinte Fulga, fie-ți memoria bine-cuvântată! Ție îți datorez pătrunderea tainei idealului național.*

Ioan St. Paulian.

Intre progres și regres.

Trăim o epocă de adânci frământări sufletești. Atâtea prefaceri au venit în fața omenirii, atâtea probleme au ploat asupra ei, încât au cuprins-o nepregătită și șovăitoare în fața problemelor capitale ce-i stau în fața și așteaptă deslegare și soluționare. În timp ce știința a făcut extraordinare progrese în privința tehnicii, a mobilității, a intensității, în cât omul de azi străbate văzduhul, adâncul apelor și pământului, întinderea și pustiul, cu o viteză și istețime necunoscută înaintașilor noștri, biserica e părăsită din ce în ce mai mult; omul increzându-se prea mult în puterile sale, începe să piardă tot mai mult legătura cu transcendentul, cu înfiinitul, cu eternul, cu Dumnezeu. Cultul care este termometrul vieții religioase, ne-o confirmă.

Lumea dela orașe nu mai preferă altarul ca să-și încălzească sufletele și să-și înalțe dela patimile în cari s'au scufundat spre virtuțile cerești, nu mai preferă să-și înalțe sufletul la Cel ce ne iubește, să se înfrățească măcar pentru un moment cu Mântuitorul nostru, prin evlavia unei rugi sfinte și să poarte cu blândețe povara ușoară cerută de Dânsul.

Influența acestui regres însă a mers și mai departe, cu durere dar totuși o spunem că nici bisericuțele dela țară nu mai cuprind mulțimea evlavioasă ce-și pleca genunchii înaintea iconostaselor ori de câte ori intra într'ânsele, li-se îmbujorau obraji la auzul cuvântului dumnezeesc și nu eșeau până la finea serviciului divin, când cu toți se îngrămădeau a săruta poala păstorului lor înzestrat cu har divin. Azi încep să se zbată și ei în mocirla acestei lumi și ies în dumineci și sărbători cu fețele palide, cu privirea tulbure și cu hainele îmbăcsite nu cu miros de tămâie, ci de fum de țigară, din crășme și alte localuri, cari în profida repausului duminecal își țin porțile larg deschise alături de biserică și fac o blamabilă concurență amvonului. Puteam afirma deci că viața noastră publică din acest timp, prezintă dureroase oscilări sufletești în toate păturile sociale, datorită la orașe bolșevismului dărâmător și conducătorilor francmasoni, iar la sate datorită misticismului activ al atâtor secte. Toate aceste tendinți subversive ce și-au făcut curs, nu sunt de origine românească ci sunt importate sau introduse din alte state, din anumite interese și amenință să spargă blocul de granit sufleteș al românului profund creștin.

Oare acest regres în primul rând nu e dăunător vieții de stat? Întărirea bisericii oare nu e identică cu problemele principale ale vieții noastre de stat și în-deosebi azi când România, după dislocarea imperiului rusesc, devenind cel mai puternic stat ortodox, singura biserică care a păstrat neatinsă învățătura Domnului nostru Iisus Christos, trebuie să aibe un rol de conducere și protecțiune nu numai a membrilor ei, ci și a întregii ortodoxii, până în depărtatul orient. Conducătorii noștri au uitat oare că numai religiunea poate ține masa poporului în frâu și că ea este chiagul societății. Frica de puterea brutală a legilor omenești încă nu e garanție suficientă pentru menținerea ordinii publice.

Oare s'a uitat că numai legea dumnezeiască poate să mai decidă pe om să-și dea cu drag din avutul câștigat cu sudoarea feții sale o parte pentru stat și să-și jeftească copiii crescuți cu grijă patriei și nu doctrina francmasonă sau o alta fictivă internațională!

Dacă nu mai este respect față de Dumnezeu și legea lui, mai poate exista respect pentru lucrurile soco-

tite numai de forme, alcatuiri omenești și convențiuni sociale :

Bine zicea cândva Cicero: „Când nu există pietate și frică de Dumnezeu, s'a isprăvit cu justiția, baza oricărei vieți publice“.

Deci e timpul ca biserica să nu mai fie lovită, ci din contră sprijinită, căci dacă regresul continuă, sfârșitul fatal va fi prăbușirea. Dacă „ecclesia militans“ va fi scutită de nevoile materiale, clerului i-se vor pune din nou la dispoziție mijloacele necesare misionarismului, atunci sub ocrotirea lui suflului dela țară va putea fi smuls din mijlocul capricios al panteismului popular sau misticismului sectar și societatea dela orașe va putea fi convertită la un real creștinism. Mintea noastră așteaptă cât de curând, din nou biruința crucii în suflul mulțimii!

Petru Toma

lic. în teologie.

Aviz.

La întrebarea mai multor preoți, privitor la reducerea, în legătură cu cererile de „bonuri de impozite“ se comunică, că, în urma reducerii în general cu 18%, a retribuțiilor pro 1931, această reducere pe lunile: Ianuarie—Iunie, s'a detras din retribuțiile pro Iulie August, astfel că retribuțiile pe aceste 2 luni sunt reduse cu aproape 60%.

Retribuțiile pe lunile: Septembrie—Decembrie 1931 au rămas reduse numai cu cele 18%, față de lunile Ianuarie—Iunie 1931.

Afară de aceste reduceri, din competențele restante, s'a făcut și reținerea la fondul de pensie, pentru seminarii, tipărituri etc.

Cassa diecezană.

ȘTIRI

Parastas. Luni în 18 l. c. s'a săvârșit părăstas de 40 zile, pentru fostul revizor școlar și deputat eparhial, Ioan Marila.

Parastasul s'a celebrat, în biserica catedrală din loc, de parohul Petru Bancea și diaconul Teodor Roșca, în fața învățătorilor și elevilor dela școala primară. La sfârșit par. P. Bancea, prin cuvintele duioase, a explicat micuților elevi, că rugăciunile de azi s'au înălțat pentru odihna răposatului „Taica Ioan Marila“, care a fost organizatorul școlii bănațene.

Pacea prin biserică. Conferința Uniunii universale pentru pace și amicitie prin biserici și-a început lucrările la Sofia. La conferință participă reprezentanți aproape a tuturor statelor din Europa, precum și a Statelor-Unite din

America. În prima ședință publică, care a avut un caracter solemn, s'a subliniat rolul important al bisericilor în consolidarea păcii și restabilirea justiției și fraternității între popoare.

Donațiune. Reuniunea femeilor ort. române din frunzașă comună Vărădia a donat bisericii noastre de acolo frumoasa sumă de 7000 Lei pentru spălarea și renovarea picturii bisericești. Laudabilul gest al harnicei reuniuni merită a fi consemnat cu litere neperitoare; mai ales între împrejurările grele din toate punctele de vedere, în cari trăim astăzi, el apare luminos ca o jertfă aleasă și bine primită.

CONCURSE.

Consiliul parohial ort. rom. din comuna Jebel, pe baza ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 2892 B. ex 1933, publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru ocuparea postului de paroh la parohia II-a din Jebel, devenită vacantă prin încetarea din viață a preotului Ioan Russu.

Parohia este de clasa II-a (doua).

Emolumente:

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 33 jugh. 472 st. □ pământ arabil.
 2. Un intravilan de 1005 st. □ după cari alesul va plăti dările publice.
 3. Ștola uzitată.
 4. Birul parohial uzitat, ca la celelalte două parohii.
- Nefiind casă parohială, alesul se va îngriji singur de locuință. Acest concurs se publică cu acela, că văduva reposatului preot are drept la jumătate din venitele parohiei timp de un an.

Recurenții își vor înainta cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Jebel, prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș, având să se prezinte în vre-o Duminică s'au sărbătoare în sfânta biserică, pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare, dar numai cu prealabila incuviințare a Prea On. Domn protopresbiter al Buziașului.

Alesul va avea să predice regulat când va fi cu rândul și să catehizeze.

Jebel, din ședința extra-ordinară a Consiliului parohial, ținută la 16 Iulie 1933.

Trăilă Păpaș
notar.

Liviu Șurlașu
paroh, președinte.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pe baza ord. Venerabilului Consiliu eparhial de dito 10 Martie a. c. Nr. 1669 B. ex 1933, se escrie concurs pentru ocuparea postului de paroh la parohia I de cl. II. din comuna Sacoșul-mare, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de recurgere de 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană“

Emolumente:

1. Una și jumătate sesiune parohială, după care alesul preot, va suporta toate sarcinile publice.
2. Ștola uzitată.

3. Locuință în natură la fosta școală confesională.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursele conform regulamentului pentru parohii adresate Consiliului parohial din Sacoșul-mare, prin Prea On. Oficiu protopresbiterial din Buziaș.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în sfânta biserică în vre-o Duminică s'au sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nici de cum în ziua de alegere și numai cu învoirea Consiliului eparhial și cu încuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Sacoșul-mare din ședința consiliului parohial ținută la 25 Martie 1933.

Emanuil Pirtea
paroh președ.

Aurel Crainicescu
secretar.

In conțelegere cu Oficiul protopresbiterial.

Nr. 2072 B ex 1933.

Acest concurs se publică cu aceea că — în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza deciziei consistorial ddtto 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B, ridicat și la valoarea de concluz sinodal cu concluzul Nr. protoc. 33 ex 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea consistoriului mitropolitan Nr. 358/1928 din 13 Noembrie 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din șed. cons. eparhial, ținută la 29 Iulie 1933.

Președintele consiliului eparhial
Andrieu Ghidiu
consilier eparhial, protopresbiter.

* * *

Pe baza ordinului Consistorial ddtto 10 Martie 1933 Nr. 1612 1933 B să escrie concurs pentru postul de capelan permanent din Alibunar protopopiatul Panciovei, Jugoslavia, cu termeni de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emolumente :

1. Sesiunea parohială redusă de 22 jugere pământ arător și finețe, după care alesul capelan va avea să supoarte toate sarcinile comunale și de stat.

2. Venitul ștolar și parohial uzitat dela credincioșii sfertul II și III din comună.

3. Pentru catehizație suma de 2500 Dinari anual dela comuna politică, pentru care sumă, comuna bisericască nu răspunde.

4. Cortel în natură.

Capelanul e îndatorat a purta agendele comitetului și sinodului parohial și a compune socoșile bisericăști fără altă remunerațiune.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Consiliul eparhial fără de care act nu vorfi luați în considerare.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs agiustată cu documente prescise, Prea On. Oficiu protopresbiterial din Satul-nou și sunt poftiți a se prezenta cu prealabila învoire a acestui oficiu în vre-o Duminică s'au sărbătoare în sfânta biserică nu însă în ziua de alegere.

Alibunar din ședința consiliului (comitetului) parohial ținută la 25 Maiu 1933.

Ioța Bojin
președinte.

2—3

Zăria Andrei
notar.

In conțelegere cu mine: *Ioan Murgu* protopresbiter;

In baza ord. Veneratului Consiliu Eparhial Nr. 2828 B. ex 1933 ddtto 29 Iulie 1933 se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Gheorghe Simu din parohia de clasa II-a din Petrila cu termen de 30 zile dela prima publicarea în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emolumente :

1. $\frac{1}{3}$ parte din sesiunea parohială constatătoare din 30 jug., și anume : $2\frac{1}{3}$ jug. din locul numit „Caprișoane“, $2\frac{1}{2}$ jug. din locul numit „Coroave“, $2\frac{1}{2}$ jug. din locul numit „Dealul Ciuchicului“ și $2\frac{1}{3}$ jug. din locul numit „Crăcașe“.

2. $\frac{1}{3}$ parte din stola uzitată.

3. $\frac{1}{3}$ parte din birul parohial.

4. In lipsă de casă parohială alesul capelan se va îngriji singur de locuință.

După porțiunea sa canonică de sesiune care formează dotațiunea sa de capelan va suportă sarcinile (impozitele) publice.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugarea împreună cu toate actele On. Consiliu parohial ort. rom. din Petrila la adresa Prea On. Oficiu protopresbiterial în Sasca-moșană.

Totodată concurenții sunt poftiți a se prezenta în sfânta biserică ort. rom. din Petrila în vre-o Duminică sau sărbătoare cu prealabila încuviințare a Prea On. Oficiu protopresbiterial spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare bisericască dar nu în ziua alegerii.

Recurenții au să producă act de învoire dela Veneratul Consiliu Eparhial fără de care act nu pot fi luați în considerare.

Petrila din ședința Consiliului parohial ort. rom. ținută în 20 August anul 1933.

Preot **Gh. Târba**
președ. ad hoc, delegat pprec.

Petru Peica
inv., notar.

In conțelegere cu mine: *Ioan Grosșianu*, admia. protopresbiterial.

* * *

Consiliul parohial al bisericii ort. rom. din Căvâran în baza deciziei Ven. Consiliu Eparhial Nr. 3964/E din 1933, publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Eftimie Lăpăduș, în parohia de clasa III-a din Căvâran protopresbiterialul Lugoj, pe lângă următoarele.

Emolumente :

1. $\frac{1}{3}$ din sesiunea parohială

2. $\frac{1}{3}$ din toate venitele parohiei

3. Dările se vor plăti în proporție cu acestea.

Recurenții își vor înainta cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Căvâran prin Prea Onor. Of. protopresbiterial din Lugoj având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică din Căvâran, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopop al tractului.

Recurenții au să producă act de învoire dela Consiliul eparhial, fără de care nu pot fi luați în considerare.

Căvâran din ședința Consiliului parohial ținută la 13 August 1933.

Dimitrie Lupea m. p.
preș. cons. ad hoc.

Damian Neagoe m. p.
not. com. par.

In conțelegere cu oficiul protopresbiterial: *Dr Aurel Mihaescu* adm. protopresbiterial.

Biserica ortodoxă română Lugoj.

Publicațiune de licitație.

Consiliul parohial al Bisericii ort. rom. Lugoj aduce la cunoștință publică, că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de restaurare parțială a bisericii din Lugoj se va ține o nouă licitație în **25 Septembrie 1933** la ora 10 a. m. locul și conform condițiilor publicate în „Foaia Diecezană” Nrii 37 și 38 din 10, respective 17 Septembrie a. c.

Lugoj în 19 Septembrie 1933.

Președinte:

Dr Aurel Mi aescu

Notar:

Petru Laețiu

„CATIHETICA“

păr. profesor Dr. Petru Barbu costă
60 Lei + spesele de transport!

Conspectul

„Manualele de religie pentru învățământul primar, publicat în „Biserica ortodoxă română” Revista Sfântului Sinod, are în locul prim:

Cărțile de Religie

de Dr. P. Barbu și Pr. P. Bizerea
pentru

1. Școalele de copii mici și clasa I a școlii primare Lei 10.—
2. Clasele II și III ale școlii primare „ 10.—
3. Clasa IV a școlii primare „ 10.—
4. Clasele V, VI, și VII ale școlii primare „ 15.—

Editate de Librăria Diecezană, Caransebeș.

Obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la Librăria Diecezană

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

În fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„**Librăria Diecezană**” Caransebeș
cu grosul și cu bucata.